

สถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญฝ่ายหญิงในนวนิยายชุด *สุภาพบุรุษจุฑาเทพ*STATUS AND ROLES OF IMPORTANT FEMALE CHARACTERS IN NOVEL SERIES
of *SUPHAPBURUT JUTHATHEP*ปภาวรินทร์ จันทรประสิทธิ์¹ และปรีดา เกื้อก่ออ่อน²
Papawarin Janprasit¹, and Prida Kueako-on²¹ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

E Mail: s6310789128@pkru.ac.th

² สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

E Mail: prida.s@pkru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญฝ่ายหญิงในวรรณกรรมชุด *สุภาพบุรุษจุฑาเทพ* จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ คุณชายธราธร คุณชายปวรรุจ คุณชายพุมิภัทร คุณชายรัชชานนท์ และคุณชายรณพีร์ โดยเลือกศึกษาแบบเจาะจงตัวละครหญิง จำนวน 10 ตัว ได้แก่ หม่อมหลวงระวีรำไพ สวัสดิ์वास, หม่อมเจ้าหญิงวรรณรสา อรุณรัศมี, กรองแก้ว บุญมี, เจ้าหญิงสร้อยฟ้า ภูค่างศ์, เพียงขวัญ ดาวประดับ, หม่อมหลวงเกษรา เทวพรหม, หม่อมหลวงมารดี เทวพรหม, หม่อมหลวงวิไลรมภา เทวพรหม, หม่อมย่าเอียด และคุณย่าอ่อน

ผลการวิจัยพบสถานภาพและบทบาทของตัวละครสำคัญฝ่ายหญิง จำนวน 2 สถานภาพ ได้แก่ 1) สถานภาพและบทบาทในครอบครัว พบจำนวน 4 ประเด็น ได้แก่ 1.1) สถานภาพของลูกสาว มีบทบาทในการเคารพ เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ และบทบาทในการตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ 1.2) สถานภาพของพี่น้อง มีบทบาทในการให้ความรักช่วยเหลือเกื้อกูลกัน 1.3) สถานภาพของภรรยา มีบทบาทในการดูแลงานบ้าน และบทบาทในการเอาใจใส่และให้เกียรติสามี 1.4) สถานภาพของญาติผู้ใหญ่ มีบทบาทในการเลี้ยงดู และบทบาทในการให้คำแนะนำเรื่อง การเลือกคู่ครอง 2) สถานภาพและบทบาททางสังคม พบบทบาทจำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ บทบาทด้านการศึกษา และบทบาท การประกอบอาชีพ

คำสำคัญ

วรรณกรรม *สุภาพบุรุษจุฑาเทพ* สถานภาพและบทบาท ตัวละครหญิง

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the status and roles of the main female characters in the literary series “Gentlemen of Juthathep” (Suphaphburut Juthathep) in the amount of 5 stories, including Khun Chai Taratorn, Khun Chai Pawarut, Khun Chai Puttipat Khun Chai Ratchanon and Khun Chai Ronapee by selecting a specific study of 10 female characters, namely M.L. Raweerampai Sawatwat, M.C. Wannarasa Arunrat, Krongkaew Boonmee, Princess Soifah Phukhamwong, Piangkwan Daopradab, M.L. Ketsara Thewaprom, M.L. Maratee Thewaprom, M.L. Wilairampa Thewaprom, Mom Ya lad, Grandmother On.

The results of the research revealed that the status and roles of the main female characters included 2 statuses: 1) the status and roles in the family were found in 4 issues: 1.1) The daughter's status plays a role in obedience to her parents' teachings and a role in repaying her gratitude. 1.2) The status of siblings plays a role in giving love and helping each other. 1.3) The status of a wife plays a role in caring for the household and a role for caring and honoring her husband. 1.4) The status of adult relatives plays a role in parenting and advising role in choosing a mate. 2) Social status and roles were found in two issues, namely the role of education and the role of occupation.

Keywords

Literature, Suphaphburut Juthathep, status and roles, female characters

ความสำคัญของปัญหา

วรรณกรรมเป็นสิ่งที่สร้างสรรค์อันดำรงอยู่ในระบบความสัมพันธ์ของมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับสิ่งอื่น เนื่องจากวรรณกรรมเป็นเครื่องมือสื่อสารเช่นเดียวกับศิลปะโดยทั่วไป ย่อมแสดงให้เห็นถึงประสบการณ์ของผู้สร้างหรือผู้เขียน ซึ่งมีส่วนพ้องหรือมีลักษณะร่วมกับผู้รับ ประสบการณ์ที่กลั่นกรองผ่านทัศนะของผู้สร้าง เป็นประสบการณ์ทางอารมณ์ประสมประสานกับความคิดความอ่าน เมื่อผู้สร้างประกอบวัสดุคือภาษาขึ้นเป็นผลงาน ย่อมโน้มน้าวใจผู้รับให้รู้สึกร่วมด้วย การศึกษาวรรณกรรมนอกจากได้รับความบันเทิงใจเป็นเบื้องต้นแล้ว ยังช่วยให้ทราบถึงความรู้สึกร่วมกันของผู้คน สภาพสังคม การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ รวมถึงวัฒนธรรมของแต่ละยุคสมัยด้วย (ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ 2543, หน้า 6)

นวนิยายเป็นวรรณกรรมบันเทิงคดีประเภทหนึ่งที่ถูกแต่งสมมติฉาก ตัวละคร เรื่องราว และเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยมีการเริ่มเรื่อง ดำเนินเรื่อง และจบเรื่อง เพื่อสนองจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นการสะท้อนให้เห็นสภาพชีวิตเจตคติ ค่านิยมของสังคม ผู้อ่านจะได้รับความรู้ ความคิด และความเพลิดเพลินสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับ อัญชลี เจริญดี และอรจิรา อัจฉริยไพบุลย์ (2563, หน้า 48) ได้กล่าวถึงนวนิยายไว้ว่า “นวนิยาย” เป็นวรรณกรรมบันเทิงคดีประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นที่นิยมอ่านกันอย่างแพร่หลายในยุคปัจจุบัน นวนิยายสร้างขึ้นจากประสบการณ์และจินตนาการของผู้ประพันธ์ โดยทำให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายอารมณ์ ตลอดจนนำเสนอสาระแนวคิดต่าง ๆ ให้แก่ผู้อ่าน ไม่ว่าจะเป็นสารประโยชน์ที่ถ่ายทอดผ่านตัววรรณกรรมซึ่งส่งผลต่อสังคม นวนิยายจำแนกประเภทไว้หลากหลายแนวทาง เช่น นวนิยายแนวสืบสวนสอบสวน นวนิยายแนวสะท้อนสภาพสังคม นวนิยายแนวอิงประวัติศาสตร์ นวนิยายแนวการเมือง นวนิยายแนวเหนือธรรมชาติ และนวนิยายรัก

นวนิยายหลายเรื่องได้รับความสนใจจากผู้อ่านและได้นำมาเผยแพร่ในรูปแบบของละคร ดังเช่น วรรณกรรมชุด “สุภาพบุรุษจุฑาเทพ” เป็นนวนิยายรัก ประเภทพีเรียด ที่แต่งโดยนักเขียนชาวไทย 5 คน ได้แก่ ณาธา รัมแก้ว แก้วแต้ม ซ่อนกลิ่น และแพรวณัฐ สุภาพบุรุษจุฑาเทพ เป็นเรื่องราวชีวิตกับความรัก 5 รูปแบบของ 5 พี่น้องแห่งราชสกุลจุฑาเทพ ได้แก่ คุณชายธราธร คุณชายปวรจักษ์ คุณชายพุมิภักดิ์ คุณชายรัชชานนท์ และคุณชายธณพีร์ ตามลำดับ โดยวรรณกรรมชุดนี้ถูกดัดแปลงเป็นละครโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 เพื่อใช้เป็นละครเนื่องในโอกาสครบรอบ 43 ปีของสถานี อีกทั้งยังได้รับความนิยมอย่างสูง ออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2556

- 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2556 เวลา 20.15 - 22.45 น. และได้นำมาออกอากาศซ้ำทุกวันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 14.10 - 15.25 น. ตั้งแต่วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2558 เป็นต้นไป โดยดัดแปลงมาจากนวนิยายชื่อเดียวกัน เป็นเรื่องราวที่นำพาผู้อ่านย้อนไปในช่วงปี พ.ศ. 2500 โดยกล่าวถึงหม่อมราชวงศ์พี่น้องต่างมารดาแห่งราชสกุลจุฑาเทพ โดยมีบิดาคนเดียวกัน นั่นคือ หม่อมเจ้าวิจิตร จุฑาเทพ ซึ่งหม่อมราชวงศ์ทั้งห้าคนเติบโตมาในวังจุฑาเทพจากการเลี้ยงดูของหม่อมย่าเอียด และ คุณย่าอ่อน เนื่องจากบิดาและมารดาของเหล่าคุณชายเกิดอุบัติเหตุเสียชีวิตกะทันหัน จึงเป็นหน้าที่ของหม่อมย่าเอียด และคุณย่าอ่อนที่ต้องคอยดูแล ให้ความรัก และความใส่ใจแก่หลานชายทั้งห้าคน นอกจากนี้ผู้อ่านจะเพลิดเพลินไปกับ เรื่องราวความรักของคุณชายทั้งห้าแล้ว ยังทำให้ผู้อ่านได้เห็นสภาพสังคมในยุคสมัยนั้นอีกด้วย ตัวละครที่โดดเด่นในวรรณกรรมชุด “สุภาพบุรุษจุฑาเทพ” มีหลายตัว นอกจากการสร้างตัวละครเอกฝ่ายชายแล้ว ความน่าสนใจอีกประการหนึ่ง คือ การสร้างตัวละครที่เป็น “ผู้หญิง” ที่มีความหลากหลายทางสถานภาพและบทบาท กล่าวคือ สถานภาพความเป็นผู้หญิงในสังคมไทยในวรรณกรรมชุดนี้มีความหลากหลายแตกต่างกันไปตามบทบาทและสถานะทางสังคมของตัวละครแต่ละตัว ซึ่งภาพตัวละครหญิงนี้ ยังสะท้อนความเป็นผู้หญิงในสังคมไทยอีกด้วย เช่น ผู้หญิงต้องเป็นกุลสตรี ฐานะบ้านงานเรือน มีความกตัญญูต่อบุพการี และให้เกียรติสามี ซึ่งจะแสดงบทบาทที่มีความสอดคล้องไปกับสถานภาพและความคาดหวังของสังคม ราชบัณฑิตยสถาน (2556, หน้า 1158 - 1159, 648 - 649) ได้ให้ความหมายของสถานภาพและบทบาทไว้ว่า “สถานภาพ” หมายถึง ฐานะ ตำแหน่ง หรือเกียรติยศของบุคคลที่ปรากฏในสังคม อาทิ มีสิทธิหน้าที่ตามบทบาทของบุคคล เช่น มีสถานภาพทางครอบครัวเป็นบิดา มารดา “บทบาท” หมายถึง การทำทำตามบท โดยปริยายหมายความว่า การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของทหาร และบทบาทของครู ดังนั้น “ตัวละคร” จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การเดินเรื่องมีความน่าสนใจและได้รับความนิยม ดังที่ พงศ์ศักดิ์ สังขนิญ (2548, หน้า 47, 53) กล่าวไว้ว่า “ตัวละคร” หมายถึง ผู้ที่แสดงบทบาทสมมติตามที่ผู้แต่ง หรือผู้ประพันธ์ได้กำหนดไว้ โดยทั่วไปแล้วตัวละครนั้น ๆ ผู้แต่งสร้างขึ้นเพื่อให้เนื้อเรื่องดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทาง หรือเป็นผู้ที่แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ภายในเรื่อง โดยตัวละครนับเป็นองค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งของวรรณกรรม หากไม่มีตัวละคร เรื่องราวต่าง ๆ ก็จะเกิดขึ้นไม่ได้ ด้วยเหตุนี้ตัวละครที่ปรากฏในวรรณกรรมชุด “สุภาพบุรุษจุฑาเทพ” ทั้งตัวละครฝ่ายชายและตัวละครฝ่ายหญิงล้วนเป็นตัวละครสำคัญของเรื่องที่มีผู้ประพันธ์สร้างให้มีลักษณะสมจริง โดดเด่น และละเอียดอ่อน จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้การเดินเรื่องมีความน่าสนใจนั่นเอง

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

สถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญฝ่ายหญิงในวรรณกรรมชุด สุภาพบุรุษจุฑาเทพ เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญฝ่ายหญิงในวรรณกรรมชุด สุภาพบุรุษจุฑาเทพ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แหล่งข้อมูล หนังสือวรรณกรรมทั้งหมด 5 เรื่อง ได้แก่ คุณชายธราธร แต่งโดย ณาธา จำนวน 420 หน้า, คุณชายปวรจรัส แต่งโดย รัมแก้ว จำนวน 328 หน้า, คุณชายพุมิภัทร แต่งโดย เก้าแต้ม จำนวน 454 หน้า, คุณชายรัชชานนท์ แต่งโดย ช่อนกลิ่น จำนวน 451 หน้า และคุณชายรณพีร์ แต่งโดย แพรณัฐ จำนวน 350 หน้า จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ พิมพ์คำ พิมพ์ครั้งที่ 6 ปี 2556

2. วิธีดำเนินการวิจัย

- 2.1 รวบรวม และศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.2 รวบรวมเนื้อหา บทบรรยาย และบทสนทนาที่เกี่ยวข้องกับตัวละครสำคัญฝ่ายหญิง
- 2.3 วิเคราะห์ตามกรอบที่ได้กำหนดไว้ในขอบเขตเนื้อหา โดยใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์
- 2.4 สรุปผลการวิเคราะห์ อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

การศึกษา สถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญฝ่ายหญิงในวรรณกรรมชุด *สุภาพบุรุษจุฑาเทพ* ผู้วิจัย พบสถานภาพและบทบาทของตัวละครสำคัญฝ่ายหญิง จำนวน 2 สถานภาพ ได้แก่ สถานภาพและบทบาทในครอบครัว และสถานภาพและบทบาททางสังคม ดังต่อไปนี้

1. สถานภาพและบทบาทในครอบครัว

1.1 สถานภาพของลูกสาว เป็นสถานภาพที่ได้มาโดยกำเนิด ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสถานภาพของพ่อแม่ สถานภาพดังกล่าวจะแสดงพฤติกรรมและการปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของคนในครอบครัวมาปฏิบัติในหลักการดำเนินชีวิต เช่น เป็นลูกต้องมีความรัก เคารพ และกตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้วิจัยพบบทบาทของลูกสาวจำนวน 2 ประเด็น ดังนี้

1.1.1 บทบาทในการเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ พบตัวละครหญิงจำนวน 5 ตัว เช่น

หม่อมหลวงระวีราไพ สวัสดิ์वास
 ปรากฏว่าค่ะ ก็เพราะอย่างนี้แหละค่ะถึงบอกว่าอยากจะช่วย
 พี่ชายใหญ่ อย่างออกพื้นที่ไปสำรวจปราสาทหินเขาพระวิหารครั้งนี้ ปรากฏก็
 อยากไปด้วย แต่คุณพ่อกับคุณแม่ห้ามกันใหญ่เลยคะ”

(คุณชายธราธร, หน้า 87)

ตัวบทข้างต้นทำให้เห็นว่า หม่อมหลวงระวีราไพ สวัสดิ์वास (มะปร่าง) มีสถานภาพลูกสาว มีบทบาทในการเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ กล่าวคือ มีความห่วงใยต่อหม่อมราชวงศ์อาทิตย์รังสี สวัสดิ์वास และอยากติดตามบิดาไปทำงานด้วย เนื่องจากบิดามีโรคประจำตัวไม่อยากให้ท่านต้องไปกับคณะสำรวจโดยไร้คนดูแล ทำให้เห็นว่ามะปร่างเชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดามารดาถึงแม้จะถูกห้ามปรามเนื่องจากงานของบิดาไม่เหมาะกับผู้หญิง เพราะคณะสำรวจดังกล่าวมีแต่นักศึกษาผู้ชายเป็นส่วนใหญ่ ด้วยความรักที่มีต่อบิดา มะปร่างจึงได้ปลอมตัวเป็นผู้ชายเพื่อให้ตัวเองได้ใกล้ชิดหม่อมราชวงศ์อาทิตย์รังสี ยอมลำบากกับการเดินทางร่วมคณะกับนักศึกษาทุกคนอย่างไม่อิดออด ซึ่งในอดีตผู้หญิงนิยมเรียนรู้เรื่องของงานบ้านงานเรือนแต่มะปร่างเติบโตและเคยใช้ชีวิตที่ประเทศอังกฤษจึงทำให้เธอเป็นผู้หญิงที่ทันสมัย มีความกล้าหาญ กล้าแสดงออก และรักอิสระ

1.1.2 บทบาทในการตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ พบตัวละครหญิงจำนวน 5 ตัว เช่น กรองแก้ว บุญมี

“...ถ้าขึ้นหลอนไม่ยอมกลับบ้าน เงินรางวัลประกวดก็ต้องละลาย
 หายไปจนหมด อย่างนี้จะเอาเงินที่ไหนไปรักษาพ่อ”

(คุณชายพิภพภัทร, หน้า 143)

ตัวบทข้างต้นทำให้เห็นว่า กรองแก้ว มีสถานภาพลูกสาว มีบทบาทในการตอบแทนบุญคุณบิดา ด้วยการช่วยเหลือ ดูแล และแบ่งเบาภาระหน้าที่ต่าง ๆ ภายในบ้าน นั่นคือ แบ่งเบาภาระด้านการเงิน โดยตัดสินใจเดินทางไปยังพระนครเพื่อเข้าประกวดนางสาวศรีสยาม โดยมีครูบุษบาเป็นคนแนะนำ แม้ว่ากรองแก้วไม่อยากจะเข้าประกวดนางสาวศรีสยามในครั้งนั้นก็ตาม ทั้งนี้เพื่อหาเงินมาให้บิดารักษาตัวนั่นเอง

1.2 สถานภาพของพี่น้อง เป็นสถานภาพที่ได้มาโดยกำเนิด ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เป็นการแสดงบทบาทของพี่น้องที่คอยช่วยเหลือ ดูแล และแบ่งปันกัน คอยปลอบใจอยู่เคียงข้างพร้อมที่จะยื่นมือเข้าไปช่วยด้วยการช่วยกันแก้ปัญหา เพราะถือเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างพี่น้องนั่นเอง ผู้วิจัยพบบทบาทของพี่น้อง จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ บทบาทในการให้ความรักช่วยเหลือเกื้อกูลกัน พบตัวละครหญิงจำนวน 6 ตัว เช่น

หม่อมหลวงเกษรา เทวพรหม

ตั้งนั้นรายได้จากการขายขนมและรับจ้างทำมาลัย ก็ช่วยเกื้อหนุนจน
เจี๊ยนครอบครัวให้มีอาหารกินทุกมื้อ แบ่งเบาภาระของบิดาจนสามารถส่งเสีย
มารตีเรียนจบพยาบาล และน้องสาวคนสุดท้องได้ร่ำเรียนมหาวิทยาลัยดังที่
ตนอยากเรียนใจจะขาด แต่ก็ทำไม่ได้ นอกจากส่งเสริมให้น้องทุกคนเรียนจบ
ไปเท่านั้น

(คุณชายธราธร, หน้า 51)

ตัวบทข้างต้นทำให้เห็นว่า หม่อมหลวงเกษรา เทวพรหม มีสถานภาพพี่สาว มีบทบาทในการช่วยเหลือ
เกื้อกูลกัน โดยการส่งเสริมด้านการเรียนของน้องสาวทั้งสองคนนั้นคือ มารตี และวิไลรามา ทั้งที่ตัวของเกษราเองเรียน
จบเพียงแค่ระดับชั้นมัธยมปลายแต่ยอมเสียสละไม่ร่ำเรียนต่อระดับมหาวิทยาลัย เนื่องจากเกษราเป็นบุตรสาวคนโต
ของตระกูลเทวพรหมจึงตัดสินใจทำงานหาเงินเพื่อจุนเจือครอบครัว ส่งเสียน้อง ๆ ได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทำให้
เห็นว่าเกษรามีความห่วงใยต่อเรื่องการศึกษาของน้องสาวทั้งสองคนเป็นสำคัญ กล่าวคือ เงินที่หามาได้นั้น ทำให้มารตี
สามารถเรียนจนจบหลักสูตรพยาบาลได้สำเร็จ ส่วนวิไลรามา กำลังศึกษาอยู่ระดับอุดมศึกษา ด้วยความรักที่มีต่อ
น้องสาวเกษราจึงเป็นผู้หญิงที่อดทน อดกลั้น และมุ่งมั่นในเรื่องของการทำงาน สะท้อนให้เห็นว่า เกษราเป็นกุลสตรีที่
เพียบพร้อมคนหนึ่งในยุคหนึ่ง

1.3 สถานภาพของภรรยา หมายถึง สถานภาพที่จะต้องมียุติบาทหน้าที่ดูแลรับผิดชอบสมาชิกใน
ครอบครัว ภรรยาจึงมีบทบาทการเป็นแม่บ้าน ดูแลบ้าน ดูแลสามี และดูแลลูก มีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน พยายาม
ปรับตัวเข้าหากัน เช่น ร่วมมือร่วมใจช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ตลอดจนรับผิดชอบและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ภายใน
ครอบครัวร่วมกัน ผู้วิจัยพบบทบาทของภรรยาจำนวน 2 ประเด็น ดังนี้

1.3.1 บทบาทในการดูแลงานบ้าน พบตัวละครหญิงจำนวน 3 ตัว เช่น

กรองแก้ว บุญมี

“...หม่อมยายังขมเลยนะว่าแก้วเรียบริ้อย เป็นกุลสตรี การบ้านการ
เรือนรีก็เก่ง เหมาะกับตำแหน่งสะใภ้คนกลางของจุฑาทาเทพ”

(คุณชายพัฒนาทร, หน้า 437)

ตัวบทข้างต้นทำให้เห็นว่า กรองแก้ว สถานภาพภรรยา มีบทบาทในการดูแลงานบ้าน รวมถึงการเป็นกุล
สตรีจนทำให้หม่อมย่าเอียดพึงพอใจมีใช้น้อยที่กรองแก้วมีความรู้ด้านต่าง ๆ ภายในครัว เนื่องจากมารดาของเธอคอย
ปลูกฝังในเรื่องการบ้านการเรือนให้ตั้งแต่ยังเด็ก อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นว่าในอดีตนั้น ผู้หญิงต้องมีความรู้ดีตัว
โดยเฉพาะเรื่องในครัว เช่น การทำอาหาร การเย็บปักถักร้อย เพื่อเตรียมตัวเป็นแม่บ้านที่ดีต่อไปเมื่อออกรับ
แต่งงานไปจะได้มัดใจสามีด้วยเสน่ห์ปลายจวัก อีกทั้งญาติผู้ใหญ่มักพึงพอใจกับผู้หญิงที่มีความเรียบร้อย อ่อนหวาน
และเก่งเรื่องการเรือน ทำให้กรองแก้วมีคุณสมบัติที่ผู้หญิงในยุคนั้นควรมีจนทำให้หม่อมย่าเอียด และคุณย่าอ่อน
ยอมรับในตัวของเธอในที่สุด

1.3.2 บทบาทในการเอาใจใส่และให้เกียรติสามี พบตัวละครหญิงจำนวน 4 ตัว เช่น

หม่อมเจ้าหญิงวรรณสา อรุณรัตน์

“ไม่ได้ค่ะ หญิงจะไม่ยอมเป็นภริยาทูตที่ไม่ได้ความเป็นอันขาด”

(คุณชายปวรจรุจ, หน้า 321)

ตัวบทข้างต้นทำให้เห็นว่า หม่อมเจ้าหญิงวรรณสา อรุณรัศมี (หญิงแก้ว) มีสถานภาพภรรยา มีบทบาทในการเอาใจใส่และให้เกียรติสามี กล่าวคือ มีความกดดันเนื่องจากตัวเองไม่ได้มีความสนใจในเรื่องของงานบ้านงานเรือน ไม่ว่าจะเป็นงานร้อยมาลา เย็บปักถักร้อย หรือแม้แต่การทำอาหาร เธอก็ทำไม่เป็นสักอย่าง เธอจึงคิดจะปรับปรุงตัวเองให้สมกับเป็นภรรยาพูดเพื่อให้เกียรติในอาชีพและหน้าที่การงานของสามีเพราะไม่อยากทำให้เขารู้สึกอับอายเพื่อนร่วมอาชีพเดียวกัน เพียงเพราะเขามีภรรยาที่ไม่เอาไหน

1.4 สถานภาพของญาติผู้ใหญ่ หมายถึง การให้เกียรติบุคคลในครอบครัวในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งญาติผู้ใหญ่ถือว่าเป็นบทบาทสำคัญในครอบครัว ประกอบไปด้วยคนหลายรุ่นหลายอายุอาศัยอยู่ร่วมกัน เช่น มีปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ ลูก และหลาน อยู่ในครอบครัวเดียวกัน และอำนาจสิทธิภายในครอบครัวขึ้นอยู่กับระบบอาวุโส กล่าวคือผู้ที่มีอาวุโสจะได้รับยกย่องให้เป็นผู้นำของครอบครัว ผู้วิจัยพบบทบาทของญาติผู้ใหญ่ จำนวน 2 ประเด็น ดังนี้

1.4.1 บทบาทในการเลี้ยงดู พบตัวละครหญิงจำนวน 2 ตัว เช่น

หม่อมย่าเอียด

จากนั้นคุณชายทั้งห้าจึงต้องตกอยู่ภายใต้การปกครองของหม่อมเอียด ผู้เป็นย่า ซึ่งเลี้ยงดูฟูมฟักหลานชายทั้งหมดแทนจนเติบโตใหญ่ด้วยความรักความอบอุ่นอย่างเท่าเทียม และไม่ทำให้หลานคนไหนรู้สึกขาดสิ่งใด ปวรรุจไม่เคยถูกปฏิบัติให้รู้สึกต่ำต้อยไปกว่าพี่น้องคนอื่น ๆ

(คุณชายปวรรุจ, หน้า 16)

ตัวบทข้างต้นทำให้เห็นว่า หม่อมย่าเอียด มีสถานภาพญาติผู้ใหญ่ หรือมีสถานภาพความเป็นย่าซึ่งแสดงบทบาทในการเลี้ยงดูหลานชายทั้งห้าคน โดยการมอบความรักความอบอุ่น และให้ความเท่าเทียมกัน กล่าวคือ รักหลาน ๆ เหมือนกันทุกคนไม่เคยดูถูกหลานชายอย่างปวรรุจ เนื่องจากมารดาของเขาเป็นเพียงนางต้นห้องของหม่อมราชวงศ์อุบลวรรณ (มารดาของคุณชายธรร และคุณชายธรมพิร์) ถึงแม้ใคร ๆ จะมองว่าคุณชายปวรรุจเป็นเพียงคุณชายกัน คราวก็ได้ทำให้หม่อมเอียดรู้สึกรังเกียจแต่อย่างไร ยังคงรักและให้ความเท่าเทียมเสมอมาเหมือนพี่น้องคนอื่น ๆ ของเขา และสะท้อนให้เห็นว่า หม่อมย่าเอียดเป็นผู้ใหญ่ที่จิตใจดี โอบอ้อมอารี และเป็นที่น่าเคารพนับถือคนหนึ่งในสมัยนั้น

1.4.2 บทบาทในการให้คำแนะนำเรื่องการเลือกคู่ครอง พบตัวละครหญิงจำนวน 2 ตัว เช่น

คุณย่าอ่อน

เขายังจำความรู้สึกพิทพิพ่วนตอนที่คุณย่าอ่อนมาบอกเขาเรื่องนี้ได้ ดีคุณย่าอ่อนดูดีใจมากกับการค้นพบเทพพรหมคนสุดท้าย ถึงแม้หม่อมหลวงกระถินจะเป็นเพียงเทพพรหมที่สืบสายห่างออกไปจนแทบขาดจากกันไปแล้ว แต่ดูเหมือนว่า แค่ขอให้ เป็น 'เทพพรหม' คุณย่าอ่อนก็พอใจ

(คุณชายปวรรุจ, หน้า 19)

ตัวบทข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ลักษณะการแต่งงานที่ผู้ใหญ่จัดทำให้โดยที่เจ้าตัวไม่เคยรู้จักคุ้นเคย หรือรักกันมาก่อน ในอดีตนั้นนับว่าเป็นเรื่องที่ไม่นิยมอย่างแพร่หลาย เนื่องจากลักษณะดังกล่าวเป็นการให้ทั้งสองฝ่ายมาเผชิญหน้ากัน มักใช้แก่ประเพณีแต่งงานสมัยก่อนที่พ่อแม่เป็นผู้จัดการให้ทั้งหมด หรือเป็นแกมบังคับให้โดนจับคู่กัน (คลุมถุงชน) และแต่งงานกันในที่สุด ซึ่งคุณย่าอ่อนก็มีสภาพของญาติผู้ใหญ่ที่แสดงให้เห็นถึงบทบาทในการเลือกคู่ครองให้กับคุณชายปวรรุจ กล่าวคือ คุณชายปวรรุจไม่เคยรู้จักและไม่เคยเห็นหน้าหม่อมหลวงกระถินเลยสักครั้ง ขอแค่ให้เป็นสาว ๆ ตระกูล 'เทพพรหม' คุณย่าอ่อนก็รู้สึกสบายใจขึ้น ดีกว่าคุณชายปวรรุจไปรู้จักกับผู้หญิงอื่นที่ไม่มีหัวนอนปลายเท้าแน่นอน ทำให้คุณย่าอ่อนคิดที่จะจับคู่ให้หลานชายคนรองกับหม่อมหลวงกระถิน คอยพูดถึง แนะนำ และหาโอกาสให้ทั้งสองเจอกันอยู่บ่อยครั้ง

2. สถานภาพและบทบาททางสังคม

สถานภาพและบทบาททางสังคม ผู้วิจัยพบบทบาทจำนวน 2 ประเด็น ดังนี้

2.1 บทบาทด้านการศึกษา พบตัวละครหญิงจำนวน 8 ตัว เช่น

หม่อมหลวงมารตี เทวพรหม
ผู้เป็นที่ยิ้มละไมไม่ถือสา ตั้งแต่เล็กจนโตน้องสาวคนนี้นักเอาแต่ใจ
เพราะถือว่าตัวเองหน้าตาสะสวย อีกทั้งยังเรียนสูงเป็นถึงพยาบาลจึงไม่ค่อย
เกรงใจผู้เป็นที่รักเท่าไร

(คุณชายพุมพิภัทร, หน้า 276)

ตัวบทข้างต้นทำให้เห็นว่า หม่อมหลวงมารตี เทวพรหม มีสถานภาพทางสังคม กล่าวคือ มีบทบาทด้านการศึกษา โดยเธอเรียนจบสาขาพยาบาล เมื่อเรียนจบจึงมีโอกาสได้ทำงานที่โรงพยาบาลเดียวกับคุณชายพุมพิภัทร อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นว่า มารตีเป็นคนเจ้าอารมณ์ เอาแต่ใจ แม้เรียนจบสาขาพยาบาลที่มีรายได้มั่นคง แต่พฤติกรรมต่างๆ ของเธอก็ยังเหมือนเดิม ไม่มีความเกรงใจผู้อื่น เย่อหยิ่ง คิดว่าตัวเองดีกว่าใคร ๆ อยู่เสมอ ทั้งฐานะชาติตระกูล และศักดิ์ความเป็นถึง “หม่อมหลวง” ของตระกูลเทวพรหม อีกทั้งยังเป็นว่าที่คู่หมั้นของศัลยแพทย์หนุ่มอย่างหม่อมราชวงศ์พุมพิภัทร จุฑาทพ จึงคิดเข้าข้างตัวเองว่าไม่มีใครเหมาะสมกับคุณชายหม่อมเท่ากับเธออีกแล้ว

2.2 บทบาทการประกอบอาชีพ พบตัวละครหญิงจำนวน 5 ตัว เช่น

เพียงขวัญ ดาวประดับ
“ดาราราย่างดิฉันเป็นยังไง” นัยน์ตาของเพียงขวัญสู้ระริก แต่ไม่มี
น้ำตาสักหยด

(คุณชายรณพีร์, หน้า 50)

“...คุณทำงานตั้งหลายอย่าง ไหนจะเล่นหนัง ไชว์ตัว สอนรำ แล้วยัง
รับจ้างปักผ้าอีก”

(คุณชายรณพีร์, หน้า 167)

ตัวบทข้างต้นทำให้เห็นว่า เพียงขวัญ มีสถานภาพทางสังคม มีบทบาทการประกอบอาชีพเป็นนางเอกภาพยนตร์ เนื่องจากขณะ ผู้กำกับที่กำลังได้รับความนิยมชักชวนเธอให้เข้าวงการเพื่อหารายได้เลี้ยงครอบครัว อีกทั้งเพียงขวัญยังมีอาชีพรับจ้างทั่วไป คือ รับจ้างปักผ้า รวมถึงอาชีพครู โดยการเป็นครูสอนรำให้กับนักเรียนที่สนใจเกี่ยวกับนาฏศิลป์ และสามารถรับจ้างรำโชว์ในงานพิธีต่าง ๆ ได้ แต่ในอดีตมักถูกมองว่าคนทำอาชีพประเภทนี้เป็นพวกเต็นกินรำกิน เนื่องจากเพียงขวัญฐานะทางบ้านไม่ได้ร่ำรวยจึงมีแต่คนดูถูกอาชีพของเธอ เพราะมีแต่ข่าวฉาวสารพัดในกองถ่ายหนัง ทุกคนจึงตัดสินว่าเธอเป็นผู้หญิงไม่ดี ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า เพียงขวัญมีความเข้มแข็ง สู้งาน และอดทน เนื่องจากผู้หญิงนิยมเรียนรู้อะไรของงานบ้านงานเรือนเป็นส่วนใหญ่ แต่เธอกลับทำทุกอย่างเพื่อให้ครอบครัวได้อยู่อย่างสุขสบายต่อให้ยากลำบากเพียงใดก็ต้องอดทน

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษา สถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญฝ่ายหญิงในวรรณกรรมชุด *สุภาพบุรุษจุฑาเทพ* ผู้วิจัยจะนำเสนอการอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยที่พบมีความเหมือนและความแตกต่างกับการศึกษาวิจัยเรื่องอื่น ๆ ที่ศึกษาในประเด็นที่ใกล้เคียงกัน ดังเช่น ในประเด็นของสถานภาพในครอบครัว การศึกษาครั้งนี้พบว่า ครอบครัวมีบทบาทสำคัญต่อสถานภาพของตัวละคร ดังเช่น ตัวละครหม่อมย่าเอียด มีบทบาทในการเลือกคู่ครองให้กับคนในครอบครัว กล่าวคือ ต้องการให้หลานชายของตนแต่งงานกับผู้หญิงที่เหมาะสม โดยหม่อมย่าเอียดเป็นคนจิตใจดี รักลูกหลานเท่าเทียมกัน เนื่องจากอดีตเคยเป็นนางพยายายาลามาก่อน หม่อมย่าเอียดจึงเป็นคนที่อ่อนโยน โอบอ้อมอารี และเคารพการตัดสินใจของผู้อื่น ในขณะที่เดียวกันตัวละครคุณย่าอ่อน ก็มีบทบาทในการเลือกคู่ครองให้กับหลานชายเช่นกัน มีอุปนิสัยเป็นคนเจ้ากี้เจ้าการ รักหลานไม่เท่ากัน หากหลานชายของตนแต่งงานกับผู้หญิงที่ไม่มีชาติตระกูลก็จะตำหนิ เนื่องจากคุณย่าอ่อนเคยผิดหวังในความรักจึงครองตัวเป็นโสดเรื่อยมา จนกลายเป็นคนชอบบงการชีวิตของผู้อื่นไปด้วย ผลการศึกษาในลักษณะนี้จึงคล้ายคลึงกับตัวละครที่ปรากฏในงานวิจัยของ นูริดา การีจี, รุสนา สะเอ๊ะ, อัลวานีย์ อีหม่าเหม, ฮามีชา กือมะ และซูไรดา เจนิ (2562) ศึกษาเรื่อง สถานภาพและบทบาทของผู้หญิงมุสลิมที่ปรากฏในเรื่องสั้นกลางฝูงแพะหลังหักของ อุมมีสาลาม อุมาร ซึ่งสอดคล้องกับทัศนคติการเลือกคู่ครอง 1 ประเด็น คือ ญาติผู้ใหญ่เป็นผู้เลือกคู่ครองให้กับคนในครอบครัว และคนในครอบครัวไม่สามารถเลือกคู่ครองเองได้ เช่น คู่ครองของหลานชายต้องเป็นกุลสตรีเพียงพร้อม รู้จักทำมาหากิน หรือต้องเป็นผู้หญิงที่มีชาติตระกูลเท่านั้น

เมื่อนำผลการวิจัยที่พบมาเปรียบเทียบกับงานวิจัยเรื่องอื่น ๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ผู้วิจัยพบว่า มีงานวิจัยที่สอดคล้องกัน เช่น งานวิจัยของ อัญชลี เจริญดี และอรจิรา อัจฉริยไพบูลย์ (2563) ศึกษาเรื่อง “สถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องบุพเพสันนิวาสและพรหมลิขิต ของรอมแพง” และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาจารย์ ช่วยบุญ (2561) ศึกษาเรื่อง ภาพสะท้อน “แม่ศรีเรือน” ในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจุฑาเทพ พบว่า ตัวละครหญิงเป็นภาพแทนของผู้หญิงในสังคมไทยที่มีความเป็นสุภาพสตรี ซึ่งมีสถานภาพและบทบาทเป็นไปตามแบบที่สังคมไทยในปัจจุบันพึงประสงค์ ผลการศึกษาตัวละครสำคัญฝ่ายหญิงในวรรณกรรมชุด “สุภาพบุรุษจุฑาเทพ” มีลักษณะที่สอดคล้องกัน 1 ประเด็น คือ สถานภาพและบทบาทของภรรยา ซึ่งผู้หญิงต้องเป็นแม่ศรีเรือน เช่น เก่งงานบ้านงานเรือน การเย็บปักถักร้อย รวมถึงการมีกิริยามารยาทเรียบร้อย และยังสะท้อนแนวคิดระบบชายเป็นใหญ่ที่ผู้หญิงต้องแสดงภาพการเป็นแม่ศรีเรือนเพื่อประณินบิดผู้ชาย หรือเพื่อให้ผู้ชายประทับใจ

เมื่อนำผลการวิจัยที่พบมาเปรียบเทียบกับงานวิจัยของ ปิ่นหล้า ศิลานุต (2551) ศึกษาเรื่อง สถานภาพและบทบาทตัวละครหญิงในนวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษม พบว่า ตัวละครหญิงมีสถานภาพและบทบาทเหมือนกัน 2 ด้าน คือ สถานภาพในครอบครัว และสถานภาพทางสังคม ซึ่งผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าตัวละครหญิงมีบทบาทตามสถานภาพแตกต่างกัน ดังเช่น ในประเด็นบทบาทด้านการศึกษา จะเห็นได้ว่าการศึกษาของตัวละครหญิงมีผลทำให้ตัวละครมีสถานภาพเป็นที่ยอมรับในสังคม และสร้างความภาคภูมิใจให้กับครอบครัว การศึกษาสูงยังทำให้ผู้หญิงมีความมั่นใจในตนเอง มีความคิดที่กว้างไกล และยกระดับสถานภาพของผู้หญิงในสังคมให้ดีขึ้น ส่วนด้านการประกอบอาชีพนั้น ผู้หญิงมีหน้าที่การงานเป็นที่ยอมรับของสังคม มีสิทธิเลือกประกอบอาชีพตามใจรัก และประสบความสำเร็จในอาชีพของตนเอง อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลรัตน์ ภาমনตรี และกิริติ ธนะไชย (2565) ศึกษาเรื่อง สถานภาพและบทบาทของตัวละครหญิงในนวนิยายจุฬามณี และงานวิจัยของ ศรีวิไล พลมณี และสนธิ สัตโยภาส (2562) ศึกษาเรื่อง สถานภาพและบทบาทของผู้หญิงจีนในหนังสือรวมเรื่องสั้น “เสียงเพรียกที่กลบเร้น จากแผ่นดินใหญ่” พบว่า ผู้หญิงได้รับการศึกษาในระดับต่าง ๆ และมีบทบาทการประกอบอาชีพบนพื้นที่สาธารณะมากขึ้น โดยผู้หญิงได้รับการศึกษาและการประกอบอาชีพเท่าเทียมกับผู้ชาย เนื่องจากผู้หญิงเริ่มมีสถานภาพและบทบาทสำคัญในสังคม มีความเข้าใจเรื่องระบบการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับตัวเอง หรือมีบทบาทด้านการศึกษา และบทบาทการประกอบอาชีพที่หลากหลายขึ้น อีกทั้งผู้หญิงยังมีทักษะในการสื่อสารภาษาต่างประเทศได้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ผู้หญิงต้องเก่ง มีความรับผิดชอบได้ทั้งงานบ้านและงานนอกบ้าน การศึกษาครั้งนี้พบบทบาทที่สอดคล้องกัน 2 ประเด็น คือ บทบาทด้านการศึกษา และบทบาทการประกอบอาชีพ กล่าวคือ ตัวละครสำคัญฝ่ายหญิงในวรรณกรรมชุด “สุภาพบุรุษจุฑาเทพ” ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อีกทั้งยังมีตัวละครบางตัวที่จบปริญญาโท และต่ำกว่าปริญญาตรี

เนื่องจากการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำรงชีวิต ส่วนบทบาทการประกอบอาชีพผู้หญิงเลือกประกอบอาชีพจากความสนใจและความถนัด ซึ่งสังคมเปิดกว้างให้ผู้หญิงได้ทำงานในอาชีพต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ ตัวอย่างประกอบอาชีพที่พบ เช่น ค้าขาย ดารา พยาบาล และครู

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง สถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญฝ่ายหญิงในวรรณกรรมชุด *สุภาพบุรุษจุฑาเทพ* มีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1. การศึกษาครั้งนี้ทำให้เข้าใจสถานภาพและบทบาทของตัวละคร ซึ่งส่วนใหญ่มาจากชีวิตจริงของผู้คนในสังคม ดังนั้น การทำความเข้าใจเกี่ยวกับตัวละครจึงเป็นเหมือนการทำความเข้าใจผู้คนในสังคม ทำให้มีแหล่งข้อมูลที่สามารถนำไปปรับใช้ในการศึกษาเรียนรู้นิสัยใจคอของผู้อื่นได้ เช่น การทำความเข้าใจผู้อื่นเพื่อช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมลดน้อยลง อีกทั้งในส่วนของผู้ประพันธ์เองที่มีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ และในด้านการแสดงความคิดเห็นเชิงการวิจารณ์ เพื่อเพิ่มรรถรสในการอ่าน และเกิดความจรรโลงใจทำให้วรรณกรรมมีความน่าสนใจมากขึ้น

2. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์สถานภาพและบทบาทของตัวละครที่ปรากฏในวรรณกรรม หรือรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสถานภาพและบทบาทที่ปรากฏในวรรณกรรมของนักเขียนท่านอื่น เช่น วรรณกรรมซีไรต์
2. ควรศึกษาวรรณกรรมชุด *สุภาพบุรุษจุฑาเทพ* ในประเด็นอื่น ๆ เช่น ศิลปะการประพันธ์ ภาพสะท้อนด้านความรัก ภาพสะท้อนด้านสังคมและวัฒนธรรม

บรรณานุกรม

- แก้วแต้ม, (นามปากกา). (2556). **คุณชายพุ่มภักทร**. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: พิมพ์คำสำนักพิมพ์.
- ช่อนกลิ่น, (นามปากกา). (2556). **คุณชายรัชชานนท์**. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: พิมพ์คำสำนักพิมพ์.
- ณารา, (นามปากกา). (2556). **คุณชายธราธร**. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: พิมพ์คำสำนักพิมพ์.
- นุริดา การิจิ, รุสนา สะเอ๊ะ, อลวนีย์ อีหม่าเหม, ฮามีซา กือมะ และซูไรดา เจะนิ. (2562). สถานภาพและบทบาทของผู้หญิงมุสลิมที่ปรากฏในเรื่องสั้นกลางฝูงแพะหลังหักของ อุมมีสาลาม อุมาร. **การประชุมวิชาการระดับชาติทางด้านภาษาไทยฯ ระดับปริญญาตรี ครั้งที่ 2**. [ออนไลน์], เข้าถึงจาก: <https://wb.yru.ac.th/xmlui/bitstream/handle/yrui/6521/2562-2nd%20TSU%20Thai>. (2565, 16 พฤศจิกายน).
- ปาจารย์ ชัยบุญ. (2561). ภาพสะท้อน “แม่ศรีเรือน” ในนวนิยายชุด *สุภาพบุรุษจุฑาเทพ*. **วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. 14(1), 119. [ออนไลน์], เข้าถึงจาก: <https://so03.tcithaijo.org/>. (2565, 14 พฤศจิกายน).
- ปิ่นหล้า ศิลานุตร. (2551). **สถานภาพและบทบาทของตัวละครหญิงในนวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษม**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร. [ออนไลน์], เข้าถึงจาก: <http://www.sure.su.ac.th/xmlui/bitstream/id/5540997b-c270-49ab-a942-d03db5d4aad>. (2565, 5 พฤศจิกายน).
- พงศ์ศักดิ์ สังข์บุญโญ. (2548). **เอกสารประกอบการสอนรายวิชาความรู้พื้นฐานทางวรรณกรรม**. นครศรีธรรมราช: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- แพรมัญญ์, (นามปากกา). (2556). **คุณชายรณพีร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: พิมพ์คำสำนักพิมพ์.
- ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. (2543). **แค้นวรรณกรรม**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อมรินทร์ บุคเซ็นเตอร์.
- ร่วมแก้ว, (นามปากกา). (2556). **คุณชายปวรจจุ**. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: พิมพ์คำสำนักพิมพ์.

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- วีไลรัตน์ ภามนตรี และกิริติ ณะไชย. (2565). สถานภาพและบทบาทของตัวละครหญิงในนวนิยายจุฬามณี. **วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**. 6(2), 205. [ออนไลน์], เข้าถึงจาก: <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/soc-rmu/article>. (2565, 15 พฤศจิกายน).
- ศรวิไล พลมณี และสนธิ สัตโยภาส. (2562). สถานภาพและบทบาทของผู้หญิงเงินในหนังสือรวมเรื่องสั้น “เสียงเพรียกที่กลบเร้น จากแผ่นดินใหญ่”. **พจนานุกรมสาร**. 15(1), 31 - 32. [ออนไลน์], เข้าถึงจาก: <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/pikanasan/article/view/194302>. (2565, 7 พฤศจิกายน).
- อัญชลี เจริญดี และอรจิรา อัจฉริยไพบูลย์. (2563). สถานภาพและบทบาทตัวละครสำคัญที่ปรากฏใน นวนิยายเรื่องบุพเพสันนิวาสและพรหมลิขิตของรอมแพง. **วารสารมังรายสาร สถาบันภาษาและวัฒนธรรมนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย**. 8(2), 52 - 59. [ออนไลน์], เข้าถึงจาก: <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/mrsj/article/view/246318/167936>. (2565, 8 พฤศจิกายน).